

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(вибіркова фахова)

**Організація взаємодії публічної влади з громадянським
суспільством**

освітньо-професійна програма Зв'язки з громадськістю
спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування
освітній ступінь Магістр
інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Розробник: Тетяна ЩЕТІНІНА,
доцент кафедри публічного управління та
адміністрування, кандидат історичних наук, доцент

Гарант: Олександр ДОРОФЄЄВ,
професор кафедри публічного управління та
адміністрування, доктор економічних наук, професор

Назва навчальної дисципліни	Організація взаємодії публічної влади з громадянським суспільством
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Вибіркова фахова
Назва структурного підрозділу	Кафедра публічного управління та адміністрування
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> Щетініна Тетяна Олексіївна, кандидат історичних наук, доцент <i>Контакти:</i> ауд. 494 (навчальний корпус № 4); <i>e-mail:</i> tetiana.shchetinina@pdaa.edu.ua ; <i>сторінка викладача на сайті ПДАУ:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/shchetinina-tetyana-oleksiyivna
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Спеціальність Освітня програма	281 Публічне управління та адміністрування <i>ОПП Зв'язки з громадськістю</i>
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	«Парламентська діяльність», «Комунікації в публічному управлінні», «Лідерство у публічній сфері», «Маніпулятивні технології у публічному управлінні»

Заплановані результати навчання

Мета навчальної дисципліни:

надання здобувачам вищої освіти теоретичних знань та практичних вмінь щодо організації взаємодії публічної влади з громадськими організаціями, об'єднаннями, суспільними рухами, які складають громадянське суспільство.

Основні завдання навчальної дисципліни:

засвоєння основних теорій та принципів налагодження та організації взаємодії публічної влади та громадянського суспільства, опанування нормативно-правової бази, яка забезпечує взаємодію; опанувати основні напрями та види реалізації взаємодії публічної влади з громадянським суспільством; визначити проблеми у налагодженні взаємодії публічної влади з громадянським суспільством та шляхи їх подолання.

Компетентності:

<i>загальні:</i>	<i>фахові:</i>
ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ФК 01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.
ЗК 02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.	ФК 02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.
ЗК 04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.	
ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.	

Програмні результати навчання:

ПРН 8. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.

ПРН 10. Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.

Програма та структура навчальної дисципліни

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с. р.		л	п	с. р.
Тема 1. Громадянське суспільство: поняття, зміст, види організацій та напрями діяльності.	12	2	2	10	15	2	–	13
Тема 2. Історія становлення та розвитку взаємодії суспільства та публічної влади.	12	2	2	10	15	–	2	13
Тема 3. Теоретичні аспекти взаємодії громадянського суспільства і держави.	12	2	2	10	15	2	2	11
Тема 4. Правові засади організації взаємодії публічної влади з громадянським суспільством.	14	2	2	10	15	2	–	13
Тема 5. Державна політика сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні.	14	2	2	10	15	2	2	11
Тема 6. Основні види та напрями взаємодії публічної влади з громадянським суспільством.	14	2	2	10	15	2	–	13
Тема 7. Сучасні методи та механізми взаємодії публічної влади з громадянським суспільством.	14	2	2	10	15	2	–	13
Тема 8. Громадський контроль як система взаємодії публічної влади з громадянським суспільством.	12	2	2	10	15	–	2	13
у т. ч. індивідуальне завдання – контрольна робота	–	–	–	–	20	–	–	20
Усього годин	120	16	24	80	120	12	8	100

Оцінювання результатів навчання:

У межах кожної з форм контролю результатів навчання з дисципліни «Організація взаємодії публічної влади з громадянським суспільством» здобувачі вищої освіти опановують програмні результати навчання (ПРН 8; ПРН 10) у рівній мірі.

Форми контролю результатів навчання

Для денної форми навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	ведення конспекту лекцій	виконання завдань на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	контрольна робота	
ПРН 8	8	30	10	2	50
ПРН 10	8	30	10	2	50
Разом	16	60	20	4	100

Для заочної форми навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	ведення конспекту лекцій	виконання завдань на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи (контрольна робота)	
ПРН 8	15	10	25	50
ПРН 10	15	10	25	50
Разом	30	20	50	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Для денної форми навчання

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	ведення конспекту лекцій	виконання завдань на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	контрольна робота	
Тема 1. Громадянське суспільство: поняття, зміст, види організацій та напрями діяльності.	2	5	20	4	7
Тема 2. Історія становлення та розвитку взаємодії суспільства та публічної влади.	2	5			7
Тема 3. Теоретичні аспекти взаємодії громадянського суспільства і держави.	2	5			7
Тема 4. Правові засади організації взаємодії публічної влади з громадянським суспільством.	2	5 5			12
Тема 5. Державна політика сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні.	2	5 5			12
Тема 6. Основні види та напрями взаємодії публічної влади з громадянським суспільством.	2	5 5			12
Тема 7. Сучасні методи та механізми взаємодії публічної влади з громадянським суспільством.	2	5 5			12
Тема 8. Громадський контроль як система взаємодії публічної влади з громадянським суспільством.	2	5			7

Разом по темам	16	60	×	×	76
Виконання завдань самостійної роботи	×	×	20	×	20
Контрольна робота	×	×	×	4	4
Разом	16	60	20	4	100

Для заочної форми навчання

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	ведення конспекту лекцій	виконання завдань на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи (контрольна робота)	
Тема 1. Громадянське суспільство: поняття, зміст, види організацій та напрями діяльності.	5	×	50	5
Тема 2. Історія становлення та розвитку взаємодії суспільства та публічної влади.	×	5		5
Тема 3. Теоретичні аспекти взаємодії громадянського суспільства і держави.	5	×		5
Тема 4. Правові засади організації взаємодії публічної влади з громадянським суспільством.	5	5		10
Тема 5. Державна політика сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні.	5	×		5
Тема 6. Основні види та напрями взаємодії публічної влади з громадянським суспільством.	5	5		10
Тема 7. Сучасні методи та механізми взаємодії публічної влади з громадянським суспільством.	×	5		5
Тема 8. Громадський контроль як система взаємодії публічної влади з громадянським суспільством.	5	×		5
Разом по темам	30	20	×	50
Контрольна робота	×	×	50	50
Разом	30	20	50	100

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Ведення конспекту лекцій

Кількість балів		Критерії оцінювання
Денна форма навчання	Заочна форма навчання	
0	0	завдання не виконано (незалежно від присутності чи відсутності на лекції здобувач вищої освіти не конспектував лекційні матеріали)
0,5	1-2	здобувач вищої освіти не повністю підготував конспект лекції (менше 50 %); за змістом конспект позбавлений логічності та послідовності викладу матеріалу або конспект

		носить уривчастий характер; роботу оформлено не належним чином або виконано та подано на перевірку несвоєчасно
1	3-4	здобувачем вищої освіти виклав матеріал лекції логічно та послідовно; конспект виконано та оформлено охайно, естетично; конспект лекцій систематично та своєчасно було подано на перевірку. Але окремі питання лекцій розкрито поверхнево; конспект в цілому позбавлений особистих висновків здобувача.
2	5	здобувачем вищої освіти виклав матеріал лекції логічно та послідовно; конспект виконано та оформлено охайно, естетично; у конспекті відображено власні питання, зауваження, міркування, висновки здобувача; конспект лекцій систематично та своєчасно було подано на перевірку

Виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
Денна / Заочна форма навчання	
0	завдання не виконано
1	здобувач вищої освіти не виявляє знань при виконанні більшої частини завдань; викладає матеріал не повно, поверхнево і непереконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у письмовому або мовленнєвому оформленні відповіді (недостатнє володіння термінологією)
2	здобувач вищої освіти не виявляє знань при виконанні більшої частини завдань; викладає матеріал не повно, поверхнево і непереконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у письмовому або мовленнєвому оформленні відповіді (недостатнє володіння термінологією); допускається суттєвих помилок або ним виконано, хоча і правильно, менше 50 % завдань
3	здобувач вищої освіти демонструє знання і розуміння основних положень теми, але викладає матеріал не досить повно, обґрунтовуючи свої висновки, користується лише матеріалами лекції або підручника
4	здобувач вищої освіти ґрунтовно і в повному обсязі виконує всі види завдань на практичних заняттях, демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі
5	здобувач вищої освіти ґрунтовно і в повному обсязі виконує всі види завдань на практичних заняттях, демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі; посилається на факти та матеріали, які знайдено та опрацьовано самостійно, додатково до рекомендованих джерел; аргументовано обґрунтовує свою думку

Виконання завдання самостійної роботи «Аналітичний матеріал»

Для денної форми навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	аналітичний матеріал не підготовлено
1-4	аналітичний матеріал підготовлено лише частково: зібрано матеріал, який за змістом не відповідає темі завдання; робота над написанням тексту не проводилась
5-7	аналітичний матеріал підготовлено лише частково: зібрано матеріал, який за змістом відповідає темі завдання; робота над написанням тексту не проводилась

8-11	аналітичний матеріал підготовлено лише частково: зібрано матеріал, який за змістом відповідає темі завдання; роботу над написанням тексту лише розпочато, але її обсяг та відсутність належного структурування не дає можливості для оцінювання
12	аналітичний матеріал підготовлено, але матеріал не систематизований, не достатній за обсягом і змістом
13-15	аналітичний матеріал підготовлено, але за обсягом і змістом відповідає вимогам лише частково (наприклад, відсутні вступ та висновки); розділи матеріалу в основному висвітлено, але відсутній самостійний аналіз; переважають цитати з підручників та інших рекомендованих джерел, здобувач вищої освіти використовує тільки ті матеріали, які вже були раніше проаналізовані дослідниками, не формулює власні висновки
16-17	аналітичний матеріал підготовлено, матеріал за обсягом відповідає вимогам, а за змістом – лише частково; розділи реферованого матеріалу в основному висвітлено, самостійний аналіз продемонстровано у висновках до аналітичної записки; здобувач вищої освіти використовує самостійно підібрані матеріали, але їх частка не перевищує половини від опрацьованого матеріалу; аналітичний текст супроводжується неналежною кількістю графічного матеріалу (таблиці, схеми, діаграми тощо)
18-19	аналітичний матеріал підготовлено згідно вимог (обсяг і зміст відповідають повною мірою); в усіх розділах реферованого матеріалу, вступі та висновках продемонстровано самостійний аналіз; здобувач вищої освіти використовує самостійно підібрані матеріали, що свідчить про глибоке опрацювання завдання; аналітичний матеріал у тексті або додатках містить значну кількість графічного матеріалу (таблиці, схеми, діаграми тощо); оформлення охайне, естетичне.
20	аналітичний матеріал підготовлено згідно вимог (обсяг і зміст відповідають повною мірою); в усіх розділах реферованого матеріалу, вступі та висновках продемонстровано самостійний аналіз; здобувач вищої освіти використовує самостійно підібрані матеріали, що свідчить про глибоке опрацювання завдання; аналітичний матеріал у тексті або додатках містить значну кількість графічного матеріалу (таблиці, схеми, діаграми тощо); оформлення охайне, естетичне; підготовлено презентацію за аналітичними матеріалами

Написання контрольної роботи
Для денної форми навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання
0	питання контрольної роботи не підготовлено
1	питання контрольної роботи не розкрито за сутністю та змістом; підготовлена здобувачем вищої освіти відповідь не дозволяє сформулювати уявлення про стан засвоєння ним матеріалу з навчальної дисципліни
2	питання контрольної роботи розкрито лише частково; здобувач вищої освіти продемонстрував знання основної термінології, але відсутні ознаки аналізу, самостійності висновків
3	питання контрольної роботи розкрито у повному обсязі за обсягом і змістом; але в цілому здобувач вищої освіти демонструє лише знання основ теоретичного матеріалу, не може навести приклади, не володіє інформацією про стан практичного запровадження (використання)
4	питання контрольної роботи розкрито у повному обсязі за обсягом і змістом; відповідь має аналітичний характер, продемонстровано самостійність у викладі матеріалу та підготовці висновків

*Для заочної форми навчання**

Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичне питання – 30 балів (два питання по 15 балів)	
0	питання контрольної роботи не виконано
1-3	питання контрольної роботи розкрито не у повному обсязі або його зміст не відповідає суті питання, текст не послідовний, містить суттєві помилки, оформлено не охайно
4-6	питання контрольної роботи розкрито лише частково, відсутній самостійний аналіз матеріалів, переважають цитати з підручників, виклад уривчастий, не систематизований, не достатній за обсягом і змістом
7-10	питання контрольної роботи в основному розкрито, але відсутній самостійний аналіз матеріалів, переважають цитати з підручників, виклад послідовний, але не достатній за обсягом
11-13	питання контрольної роботи розкрито у повному обсязі, проведено ґрунтовний самостійний аналіз матеріалів, виклад систематизований та послідовний, у списку використаних джерел відображено переважно підручники та монографії, відсутні посилання на публікації у періодичних виданнях
14-15	питання контрольної роботи розкрито у повному обсязі, проведено ґрунтовний самостійний аналіз матеріалів, виклад систематизований та послідовний, у списку використаних джерел відображено останні публікації з питань контрольної роботи, загальне оформлення роботи має естетичний вигляд; використано ілюстративний матеріал в роботі (схеми, таблиці тощо)
Завдання – 20 балів	
0	завдання контрольної роботи не виконано
1-4	завдання контрольної роботи виконано не у повному обсязі, суть завдання не розкрита, мають місце суттєві помилки, оформлення неохайне
5-8	завдання контрольної роботи виконано майже у повному обсязі, але мають місце значні неточності, виклад матеріалу позбавлений самостійності
9-11	завдання контрольної роботи виконано у повному обсязі, зміст відповідає суті завдання, але трапляються певні неточності, виклад матеріалу позбавлений самостійності
12-15	завдання контрольної роботи виконано у повному обсязі, зміст відповідає суті завдання, але виклад матеріалу позбавлений самостійності
16-18	завдання контрольної роботи виконано у повному обсязі, зміст відповідає суті завдання, виклад матеріалу носить самостійний характер
19-20	завдання контрольної роботи виконано у повному обсязі, зміст відповідає суті завдання, виклад матеріалу носить самостійний аналітичний характер
Загальна кількість балів за контрольну роботу – 50	

* виконання всіх складових (теоретичні питання та завдання) контрольної роботи є обов'язковим

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання (узагальнення)

Рівень критерію	Межі оцінювання	Опис критерію	Форми контролю	Оцінка в балах	
				Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Високий	від 90 % до 100 %	Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, системними, що дозволяє для виконання творчих завдань демонструвати результати навчання; навчальна діяльність позначена вмінням в усній та письмовій формі самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти закономірності, робити вмотивовані висновки та відстоювати особисту позицію. <u>Програмні результати навчання (ПРН 8; ПРН 10) на даному рівні досягнуті у повному обсязі.</u>	ведення конспекту лекцій	2	5
			виконання завдань на практичних заняттях	5	5
			виконання завдань самостійної роботи	20	14-15/ 19-20
			контрольна робота	4	
Середній	від 75 % до 89 % балів	Знання здобувача вищої освіти при досягненні даного рівня дозволяють демонструвати істотні ознаки понять, явищ, розуміти та коментувати в усній та/або письмовій формі зв'язки між ними; здобувач вміє пояснити основні закономірності; володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо); вміє робити висновки та виправляти допущені помилки, що дозволяє демонструвати в стандартних ситуаціях результати навчання. Проте, здобувачеві вищої освіти бракує власних суджень та системності висновків. <u>Програмні результати навчання (ПРН 8; ПРН 10) на даному рівні здобувачем вищої освіти в цілому досягнуті.</u>	ведення конспекту лекцій	1	3-4
			виконання завдань на практичних заняттях	3-4	3-4
			виконання завдань самостійної роботи	16-19	12-13 /16-18
			контрольна робота	3	
Достатній	від 60 % до 74 %	Здобувач вищої освіти засвоїв основний навчальний матеріал, за зразком виконує завдання як в усній так і в письмовій формі; володіє елементарними вміннями навчальної діяльності, що дозволяє демонструвати лише частково аналіз процесів та явищ, вміння робити узагальнення, висновки позбавлені самостійності, відчувається розрив між набутими знаннями та їх практичним застосуванням. <u>Програмні результати навчання (ПРН 8; ПРН 10) на даному рівні здобувачем вищої освіти в основному досягнуті.</u>	ведення конспекту лекцій	0,5	2
			виконання завдань на практичних заняттях	2	2
			виконання завдань самостійної роботи	12-15	9-11/ 12-15
			контрольна робота	1-2	
Низький	до 60 % балів	Здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення <u>програмних результатів навчання (ПРН 8; ПРН 10).</u>	ведення конспекту лекцій	0	0-1
			виконання завдань на практичних заняттях	0-1	0-1
			виконання завдань самостійної роботи	0-11	0-8/0-11
			контрольна робота	0	

Трудомісткість:

Загальна кількість годин
180

Кількість кредитів
6

Форма семестрового контролю
залік

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття.

Під час опанування дисципліни «Організація взаємодії публічної влади з громадянським суспільством» здобувач вищої освіти повинен дотримуватись норм *академічної доброчесності*, визначених Кодексом академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету та Кодексом про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Письмові роботи (аналітична записка (для денної форми навчання) та контрольна робота (для заочної форми навчання)) перевіряються здобувачем вищої освіти на наявність плагіату самостійно і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час виконання контрольної роботи заборонено (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Здобувачі вищої освіти можуть використовувати мобільні пристрої для збору інформації під час виконання завдань на практичних заняттях.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації, відеоматеріали.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Основний Закон від 28.06.1996 р. (редакція від 01.01.2020 р.). Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#top> (дата звернення: 25.08.2022 року).
2. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (Міжнародний пакт ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР № 2148-VIII (2148-08) від 19.10.73 р.). Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_043 (дата звернення: 25.08.2022 року).
3. Переглянута Європейська хартія про участь молоді в громадському житті на місцевому і регіональному рівні. Конгрес місцевих та регіональних влад Європи, 12 травня 2003 р. К.: SPDP, Council of Europe, 2015. 37 с. URL : <https://rm.coe.int/168071b58f> (дата звернення: 25.08.2022 року).
4. Про волонтерську діяльність : Закон України від 19.04.2011 р. № 3236-IV (редакція від 03.07.2020 р.). Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text> (дата звернення: 25.08.2022 року).
5. Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012 р. № 4572-VI (редакція від 25.02.2021 р.). Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text> (дата звернення: 25.08.2022 року).
6. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700- VII (редакція від 05.08.2021 р.). Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#top> (дата звернення: 25.08.2022 року).
7. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР (редакція від 01.01.2020 р.). Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 25.08.2022 року).
8. Про місцеве самоврядування : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР (редакція від 29.08.2021 р.). Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#top> (дата звернення: 30.08.2022 року).
9. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23.12.1997 № 776/97-ВР (редакція від 16.07.2021 р.). Верховна Рада України. Законодавство України: інформаційно-пошукова система. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 25.08.2022 року).
10. Хартія Ради Європи з освіти для демократичного громадянства та освіти з прав людини. Київ: Основа, 2017. 44 с.

Навчально-наукова література

1. Алексєєв В.М. Суспільство та держава: управлінські взаємовідносини : монографія. Чернівці: Технодрук, 2012. 344 с.
2. Алексєєв В.М. Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні: монографія. Чернівці: Технодрук, 2012. 392 с.
3. Бабін Б.В., Ковбан А.В. Права людини та громадянське суспільство : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Одеса : Фенікс, 2014. 320 с.
4. Взаємодія органів державної влади та громадянського суспільства : навчальний посібник / за наук. ред. д-ра соц. наук, проф. Ю. П. Сурміна, д-ра іст. наук, проф. А.М.Михненка ; авт. кол. : Ю. П. Сурмін, А. М. Михненко, Т. П. Крушельницька та ін. К. : НАДУ, 2011. 388 с.

5. Габермас Ю. Структурні перетворення у сфері відкритості: дослідження категорії громадянське суспільство. Львів : Літопис, 2000. 317 с.
6. Громадянське суспільство в Україні: становлення та розвиток : навч. посіб. / кол. авт.: А. М. Михненко, С. О. Кравченко, І. В. Пантелейчук та ін. К. : УкрСІЧ, 2015. 347 с.
7. Громадянське суспільство: історія та сучасність; за ред. Т. В. Розової. Одеса : Юрид. література, 2010. 342 с.
8. Громадянське суспільство : політичні та соціально-правові проблеми розвитку : монографія / Г. Ю. Васильєв, В. Д. Воднік, О. В. Волянська та ін. ; за ред. М. П. Требіна. Харків: Право, 2013. 536 с.
9. Державне управління : підручник. У 2 т. / Нац. акад. держ. упр. При Президентові України; редкол.: Ю. В. Ковбаснюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмі (заст. голови) [та ін.]. К., Дніпропетровськ, 2012. Т. 1. 564 с.
10. Державне управління : підручник. У 2 т. / Нац. акад. держ. упр. При Президентові України; редкол.: Ю. В. Ковбаснюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмі (заст. голови) [та ін.]. К., Дніпропетровськ, 2012. Т. 2. 324 с.
11. Державне управління та державна служба : словник-довідник; за ред. О. Ю. Оболенського. К. : КНЕУ, 2005. 208 с.
12. Крутій О.М. Діалогова взаємодія органів державної влади та громадськості : монографія. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2008. 302 с.
13. Крутій О.М. Комплексний механізм діалогової взаємодії органів влади і громадськості. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2012-2/doc/1/02.pdf> (дата звернення: 30.08.2022 року).
14. Місцеві ініціативи та залучення громадськості до здійснення місцевого самоврядування. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / Карий О. І., Панас Я. В.; Асоціація міст України. К.: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. 176 с.
15. Науково-методичне забезпечення зв'язків з громадськістю в органах державної виконавчої влади : методичні рекомендації / авт. С.А. Чукут; Т.В. Джига, А.В. Баровська та ін. Київ : НАДУ, 2008. 72 с.
16. Рада та громада або як залучати громадян до місцевого самоврядування. Посібник для працівників органів місцевого самоврядування / Н. Ільків, О. Карий, О. Кушнаренко і ін. К.: Академпрес, 2003. 132 с.
17. Скажи своє слово! Посібник з Переглянута Європейська хартія про участь молоді в громадському житті на місцевому і регіональному рівні. Страсбург: Вид-во Ради Європи; Біла Церква: Час Змін Інформ, 2016. 142 с. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/332/UEY.pdf> (дата звернення: 30.08.2021 року).
18. Соціальне партнерство і державна політика : від теорії до практики деполітизації державного управління : монографія / В.М. Мартиненко, О.М. Крутій, С.Л. Кирий та ін. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2009. 252 с.
19. Суспільство та влада: механізми взаємодії : навч.-метод. матеріали для слухачів дисципліни “Механізми взаємодії суспільства і влади” / А.М. Михненко, С.О. Кравченко, І. В. Пантелейчук та ін. Київ : НАДУ, 2013. 80 с.
20. Холдар Дж. Г., Захарченко О. Посібник з участі громадськості. К.: Проект «Голос громадськості», Міжнародний центр перспективних досліджень, 2002.

Допоміжні

1. Алексєєв В. М. Структури публічного управління в Україні : громадівські ради. Чернівці : Технодрук, 2014. 75 с.
2. Архипова Є.О., Дмитренко Н.О. Ефективна комунікація між органами державної влади та громадськістю як умова розвитку демократичного суспільства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 1. С. 92–96.
3. Бажинова О.А. Взаємодія органів публічної влади з громадськістю як чинник демократизації державного управління. *Державне будівництво*. 2011. №. 2.

4. Берченко В. Г. Громадянське суспільство в Україні: конституційні аспекти : монографія. Харків : Юрайт, 2014. 208 с.
5. Боднарчук О.В. Взаємозв'язок влади та мас-медіа. *Гілея: наук. вісн.* 2014. Вип. 85. С. 330–334. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2014_85_86 (дата звернення: 25.08.2022).
6. Віткова В. С. Інститут електронної петиції : сучасні проблеми та досвід України. URL : <http://www.uitei.kiev.ua/sites/default/files/vitkova.pdf> (дата звернення: 25.08.2022).
7. Горбань Ю.О. Новітні комунікативні можливості у взаємодії ЗМІ, органів державної влади та громадських організацій. *Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України.* 2013. № 4. С. 38–46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadu_2013_4_8 (дата звернення: 25.08.2022).
8. Дніпров О. С. Діалог органів державної виконавчої влади та громадянського суспільства. *Вісник національного університету «Львівська політехніка».* 2015. № 825. С.26 - 30.
9. Козаков В.М., Рашковська О.В., Ребкало В.А., Романенко Є.О., Чаплай І.В. Державно-громадянська комунікація: шлях від кризи до взаємодії: монографія. Серія «Публічне адміністрування». Вип. 1. Київ : ДП “Вид. дім “Персонал”, 2017. 288 с. Бібліогр.: С.267–287.
10. Карась А. Філософія громадянського суспільства в класичних теоріях і некласичних інтерпретаціях : монографія. Київ, Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. 520 с.
11. Кельман М. Теоретико-методологічні підходи до аналізу співвідношення громадянського суспільства та держави. *Право України.* 2010. №6. С. 93–100.
12. Кучабський А.Г., Бажинова О.А. Механізми комунікації влади та громадськості в умовах глобалізації. *Публічне управління: теорія та практика.* 2012. № 4 (12). С. 196–201.
13. Малєєва Н. Комунікативні інтернет-практики в сучасному суспільстві. *Навчання і виховання обдарованої дитини.* 2015. Вип. 1. С. 128–135.
14. Манжола П.Г. Форми участі громадськості у діяльності органів влади та прийнятті політичних рішень. *Стратегічні пріоритети.* 2007. № 4. С. 13–14.
15. Ороховська Л.А. Особливості взаємодії мас-медіа і держави в інформаційному суспільстві. *Вісник Національного авіаційного університету. Серія : Філософія. Культурологія.* 2016. № 2. С. 25–29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnau_f_2016_2_8 (дата звернення: 25.08.2022).
16. Парубчак І.О. Роль засобів масової інформації у взаємодії органів публічної влади із суспільством на засадах відкритості та прозорості. *Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія : Державне управління.* 2017. Вип. 2. С. 239–249. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNUCZUDU_2017_2_33 (дата звернення: 25.08.2022).
17. Показники результативності взаємодії з громадськістю. GRI 2000–2008. Версія 3.0. URL: <https://www.globalreporting.org> (дата звернення: 25.08.2022).
18. Попович Н. Діалог як форма дискурсивної взаємодії у структурі політико-адміністративної комунікації. *Актуальні проблеми державного управління.* 2013. Вип. 3 (55). С. 26–29.
19. Радченко О.В. Держава і демократія : перший мультисемантичний політичний словник : навч. посіб. Харків : Вид-во Асоціації докторів держ. упр., 2011. 312 с.
20. Романенко Є. Комунікативна взаємодія органів державної влади та громадськості: сутність та особливості налагодження. *Державне управління та місцеве самоврядування.* 2014. Вип. 2. С. 190–201.
21. Романенко Є.О. Моделі комунікативної політики держави та інструментальне забезпечення взаємодії органів державної влади та громадськості. *Демократичне врядування.* 2014. Вип. 14. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVr_2014_14_11 (дата звернення: 25.08.2022).
22. Ромат Є.В. Соціальна реклама. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / НАДУ при Президентіві України. Т. 4 : Галузеве управління. Київ : НАДУ, 2011. С. 589.
23. Садовська А. Комунікативна сфера в соціогуманітарному просторі: архетипний підхід. *Публічне управління: теорія та практика.* 2014. Вип. 2 (спец. вип.). С. 156–161.

24. Твердохлебов Є.О. Теоретичні засади дослідження комунікативної взаємодії в публічному управлінні. *Теорія та практика державного управління*. 2014. Вип. 2. С. 82–91.
25. Тортіка О. О., Біличенко О.Л. Інформаційно-комунікаційний простір як відображення сучасного соціокультурного середовища. *Вісник ХДАК*. 2010. Вип. 30. С. 80–88.
26. Тохтарова І. М. Волонтерський рух в Україні: шлях до розвитку громадянського суспільства як сфери соціальних відносин. *Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування. Херсонський національний технічний університет*, 2014. № 2. URL: http://el-zbirn-du.at.ua/2014_2/5.pdf (дата звернення: 25.08.2022).
27. Федорів Т.В. Проблеми комунікації виконавчої влади із суспільством. *Державне управління: теорія та практика*. 2014. № 1. С. 164–172.
28. Хлебнікова А.А. Комунікативний менеджмент як найважливіший компонент державного управління в умовах глобалізації: теоретико-методологічний контекст. *Державне будівництво*. 2013. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/jpdf/DeBu_2013_1_13.pdf (дата звернення: 25.08.2022).
29. Циліорик С.В. Соціально-комунікативний діалог в соціальних мережах як елемент формування демократичних засад в українському суспільстві. *Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент*. 2015. Вип. 19–20. С. 103–111.
30. Чуприна Л. Соціальні мережі як інструмент реалізації громадських ініціатив. URL: <http://goo.gl/TLPJwH> (дата звернення: 25.08.2022).

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Верховна Рада України : офіційний веб-портал. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 25.08.2022).
2. Національне агентство України з питань державної служби (НАДС): офіційний сайт. URL: <https://nads.gov.ua/> (дата звернення: 25.08.2022).
3. Полтавська міська рада : офіційний сайт. URL: <http://www.rada-poltava.gov.ua> (дата звернення: 25.08.2022).
4. Полтавська обласна державна адміністрація : офіційний сайт. URL: <http://www.adm-pl.gov.ua> (дата звернення: 25.08.2022).
5. Юристконсульт : Народний правовий портал (Коментовані кодекси, науково-практичні коментарі чинного законодавства). URL: <http://legalexpert.in.ua/komkodeks.html> (дата звернення: 25.08.2022).
6. Електронна юридична бібліотека. URL: <http://pravo-ukraine.org.ua/resyrsi/biblioteka> (дата звернення: 25.08.2022).
7. Студентський юридичний портал України. URL: http://the-law.at.ua/load/juridichna_literatura/41 (дата звернення: 25.08.2022).
8. EuroNest Parliamentary Assembly : офіційний сайт. URL: <http://www.europarl.europa.eu/euronest/en/home.html> (дата звернення: 25.08.2022).
9. Лабораторія законодавчих ініціатив: громадська організація : офіційний сайт. URL: <http://parlament.org.ua/> (дата звернення: 25.08.2022).
10. Інститут Законодавства Верховної Ради України : офіційний сайт. URL: <http://instzak.rada.gov.ua/> (дата звернення: 25.08.2022).
11. Віртуальний Ресурсний Центр. URL: <http://www.ngo.org.ua/> (дата звернення: 30.08.2022).
12. Громадська організація «Громадянський Корпус». URL: <http://gkorpus.org/> (дата звернення: 30.08.2022).
13. Інтерактивна інформаційно-аналітична система «Громадянське суспільство і влада». URL: <http://civic.kmu.gov.ua/civic/control/uk/index> (дата звернення: 30.08.2022).
14. Портал «Громадський простір». URL: <http://www.civicua.org/main/index.html> (дата звернення: 30.08.2022).
15. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. URL: <http://www.president.gov.ua> (дата звернення: 30.08.2022).
16. Рада підприємців при Кабінеті Міністрів України. URL: <http://www.radakmu.org.ua/>

(дата звернення: 30.08.2022).

17. Сайт «Право Знати». URL: <http://stop-x-files-ua.org/> (дата звернення: 30.08.2022).

18. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control> (дата звернення: 30.08.2022).

19. FreedomHouse. URL: <http://www.freedomhouse.org> (дата звернення: 30.08.2022).

20. Open government partnership. URL: <http://www.opengovpartnership.org> (дата звернення: 30.08.2022).